

feedback

Nieuwsbrief van het Productschap Diervoeder - mei 2003

Nu onafhankelijke GMP-certificatie "De markt kan zijn werk gaan doen"

Elf onafhankelijke instellingen zijn geaccepteerd als Certificatie-instelling (CI) voor de diervoedersector. Er zullen er meer volgen. De CI's nemen per 1 juli 2003 de taak over van de Keuringsdienst Diervoedersector (KDD).

De KDD, de controledienst van het Productschap Diervoeder (PDV), houdt op te bestaan. De private, onafhankelijke certificatie van de GMP-regeling

diervoedersector van het PDV is binnenkort een feit. "De markt kan zijn werk gaan doen. Elk bedrijf kan nu zelf zijn certificatie-instelling kiezen en daarmee een contract afsluiten. En dat was ook het doel van de hele operatie," licht Toos van Oers toe. Van Oers is hoofd van het Bureau Coördinatie Diervoeder certificatie en -controle (BCD). Het BCD, sinds 1 januari 2003 operationeel, is een afdeling van het Productschap Diervoeder en belast

Toos van Oers

met de coördinatie, harmonisatie en aansturing van de uitvoering van de GMP-certificatie door de certificatie-instellingen. Nu onafhankelijke instellingen de GMP-certificatie hebben overgenomen van de KDD, is in het kwaliteitsborgingssysteem de scheiding tussen beleid en uitvoering een feit. Het PDV is verantwoordelijk voor het beheer van de kwaliteitsregelingen en het vaststellen van het controlebeleid. De uitvoering is een zaak van de certificatie-instellingen.

Controle en coördinatie

De CI's zorgen voor de aanmelding van een bedrijf, voor de audits, de rapportage, de afgifte van het certificaat en de sanctionering. Het BCD houdt toezicht hierop en staat zelf onder toezicht van de Voedsel en Waren Autoriteit (VWA). Het BCD stelt onder meer de voorwaarden op voor de certificatie-instellingen en de inspectie-instellingen en de eisen waaraan auditors moeten voldoen. Ook ziet het BCD er op toe dat de audits goed worden uitgevoerd. Zo beoordeelt het bureau onder meer de periodieke rapportages van de CI's. Ook gaat een BCD-medewerker geregeld met een auditor van een CI mee. Het BCD voert bovendien parallelle audits uit.

Richtlijnen voor adequate recall en tracking & tracing

In de vernieuwde GMP-regeling voor de diervoedersector zijn nieuwe richtlijnen opgenomen voor het recall-beleid van ondernemingen. Er staat in hoe het recall-plan van een bedrijf moet zijn opgezet.

GMP-erkende ondernemingen dienen niet alleen een adequaat systeem voor een recall-actie, maar ook een adequaat systeem voor tracking & tracing (dus voor de naspeurbaarheid van het terug te roepen product) operationeel te hebben. In de GMP-regeling zijn ook specifieke richtlijnen voor tracking & tracing voor de verschillende bedrijfscategorieën in de diervoedersector vastgesteld. Zonder adequaat systeem voor tracking & tracing is een adequate recall niet mogelijk. Het recall-plan van een onderneming moet in alle mogelijke situaties (van minder ernstig tot meest ongunstig) toepasbaar zijn. De GMP-richtlijnen schrijven voor wat er precies moet zijn opgenomen in het recall-plan.

Het plan moet schriftelijk zijn vastgelegd en erop zijn gericht een recall effectief (snel en volledig) en efficiënt (kosten van de recall versus de vervolgschade van het niet uitvoeren van de recall) te kunnen uitvoeren. Een recall-actie gaat boven alle andere ondernemingsactiviteiten. Alle mogelijkheden van de onderneming dienen bij een recall geheel ter beschikking te staan van het recall-team. De verantwoordelijke (president)directeur van de onderneming dient dit te verklaren in het voorwoord van het recall-plan. De belangrijkste reden voor een recall is te voorkomen dat afnemers en anderen schade ondervinden van een ondeugdelijk product.

vervolg op pagina 2

Raad voor Accreditatie zorgt voor gerechtvaardigd vertrouwen

“Voor het vertrouwen dat afnemers in hun diervoederleverancier moeten kunnen hebben, is het goed dat onafhankelijke certificatie-instellingen nu de beoordeling van bedrijven gaan overnemen van de keuringsdienst van het productschap. De Raad voor Accreditatie zorgt voor gerechtvaardigd vertrouwen in de onafhankelijkheid en deskundigheid van de certificeerders.” Aldus ir. Jan C. van der Poel, algemeen directeur van de Raad voor Accreditatie.

Van de private certificatie-instellingen (CI's) die inzake GMP de controle en certificatie overnemen van de Keuringsdienst Diervoedersector, wordt geëist dat zij voor dit doel worden geaccrediteerd door de Raad voor Accreditatie (RvA). De RvA is een onafhankelijke stichting, waarbij certificatie-instellingen zich vrijwillig kunnen laten accrediten. De stichting heeft geen

winstoogmerk en heeft mede door de participatie van de Consumentenbond een breed draagvlak. Van der Poel: “Wij beoordelen de instellingen op onafhankelijkheid, onpartijdigheid en competentie. Het beoordelen op competentie kun je vergelijken met een rijbewijscontrole, waarbij je nagaat of iemand nog geschikt is om te rijden. Zo beoordelen wij de geschiktheid van CI's om te certificeren. Wij accrediten op basis van internationaal aanvaarde normen.” Door de GMP-certificatie toe te vertrouwen aan onafhankelijke certificatie-instellingen, conformeert de diervoedersector zich aan het internationale model van vertrouwen en toezicht. Van der Poel: “Bij certificatie gaat het ook om vertrouwen, want honderd procent zekerheid is er nooit. Iemand kan een fout maken of zich malafide gedragen.” Van der Poel is positief over de beslissing de GMP-certificatie in handen te geven van daarvoor te accrediten CI's. Hij zegt: “Het is goed dat het

Jan van der Poel

diervoederbedrijfsleven naast de GMP-systematiek ook de HACCP-systematiek toepast. Het is ook goed dat het openstaat voor geaccrediteerde, onafhankelijke CI's. Op dit moment zijn er overigens nog geen CI's geaccrediteerd, maar dat zal weldra gaan gebeuren. Deze ontwikkelingen versterken het vertrouwen dat je in het GMP-certificaat mag hebben. De markt bepaalt echter zelf hoe hoog het zekerheidsniveau van de certificatie van managementsystemen en producten komt te liggen. De ‘hamvraag’ voor de afnemers blijft: wat is er nu precies gecertificeerd? Het product? Het kwaliteitssysteem? Dat zal uit het certificaat moeten blijken!”

vervolg van pagina 1

“De markt kan zijn werk gaan doen”

De CI's werken met checklists en rapportageprotocollen die door het BCD zijn opgesteld. Deze moeten ervoor zorgen dat de certificatie-instellingen uniform te werk gaan in de beoordelingen. De CI's zijn verplicht tweemaal per jaar een audit uit te voeren. Het BCD heeft voor zo'n audit een tijdsduur vastgelegd. “CI's kunnen dus niet met elkaar concurreren op tijdsbeslag.” Behalve door het BCD, wordt op de CI's ook toegezien door de Raad voor Accreditatie (RvA). Van Oers: “De BCD richt zich op de deskundigheid. De RvA ziet toe op de systeemeisen.”

Duitse CI's

Naast de elf CI's, zijn er enkele andere instellingen die zich bezighouden met de certificering van het GMP-wegtransport en van de voedingsmiddelenindustrie die GMP-waardige diervoedergrondstoffen verhandelt. Ook zij moeten voldoen aan de BCD-normen. Inmiddels hebben zich ook de eerste Duitse instellingen aangemeld voor acceptatie door het Nederlandse productschap. Van Oers: “In Duitsland maar ook in andere landen doen CI's al audits voor de QC-standard, de Quality Control of Foreign Supplies of Feedmaterials voor leveranciers. Wereldwijd zijn er CI's die een QC-standaard hanteren. Ook zij zullen - na een overgangsregeling - aan onze acceptatievoorwaarden en beoordelingscriteria moeten voldoen.” De acceptatievoorwaarden en de beoordelingscriteria voor de certificatie-instellingen staan op: www.pdv.nl/nederland/kwaliteit/page833.php. Ook de geaccepteerde instellingen staan hier vermeld.

Fouragehandel wil praktisch

Het spreekt vanzelf dat ook de fouragehandel betrokken is bij de recente aanscherpingen van het kwaliteitsbeleid. Veel bedrijven werken al jaren met het GMP-systeem. Wanneer aanpassingen noodzakelijk zijn voor een effectieve borging van de productveiligheid, dienen alle betrokkenen daaraan hun medewerking te verlenen. Dit neemt niet weg dat er op onderdelen van het kwaliteitsbeleid kritiek kan en mag zijn. Zo staat een zwaar opgetuigd borgingssysteem voor een flink aantal producten niet in verhouding tot de mogelijke risico's.

Je kunt je afvragen waarom voor veevoerders wel een verplicht certificaat nodig is en voor humane voeding niet? En waarom we als klein land voorop moeten lopen? En of de kosten van het borgingssysteem nog wel in verhouding staan tot de verdiensten? Uit het oogpunt van diervoederveiligheid is zo'n kostenvraag wellicht niet relevant, maar bedrijven zelf moeten er natuurlijk wel naar kijken. Voor de motivatie is het verder belangrijk dat de GMP-eisen worden gehanteerd door iedereen, zodat er op dit punt gelijke concurrentieverhoudingen ontstaan. Deze en andere vragen waren aanleiding de secretaris van het Productschap Diervoeder, de heer Den Hartog, uit te nodigen voor de jaarvergadering van de HISFA. Zijn presentatie van de totale problematiek en zijn uitgebreide toelichting op de achtergrond en de betekenis van de laatste beleidswijzigingen, werkten verhelderend en werden zeer gewaardeerd.

Toch kwamen er ook kritische reacties. Zo was er weinig begrip voor de noodzaak van een apart mengcertificaat voor het mengen van enkelvoudige, op zich GMP-waardige, producten. De mengactiviteit kan immers worden meegenomen in de normale risico beoordeling zonder dat daarvoor weer een extra erkenning hoeft te worden afgegeven.

Een ander punt betrof de overname van de controletaken door certificerende instellingen. Eén in plaats van twee audits per jaar zou voldoende moeten zijn.

Ton Loman juicht onafhankelijke certificatie toe "Certificeerder moet bovenal streng en stipt zijn"

Ton Loman, directeur van Agrifirm, is blij dat de marktwerking bij de certificatie nu eindelijk haar beslag heeft gekregen. Hij is een fervent voorstander van vrijheid in de keuze van een certificatie-instelling.

"Waar wij als mengvoederonderneming tegenaan liepen, is dat we door verschillende instanties en op verschillende manieren werden gecertificeerd. Dat gaf een heleboel extra werk en creëerde onduidelijkheid. Nu kunnen we de volledige certificering bij één certificeerder onderbrengen. Alles dus in één hand."

Agrifirm werkt met Lloyd's als certificerende instantie. Het coöperatieve mengvoederbedrijf heeft daar goede ervaringen mee. "Lloyd's is een internationaal als goed bekend staande organisatie met een prima uitstraling. Dat geeft ook in het buitenland extra vertrouwen."

De vrije keuze van certificatie-instelling heeft voor de sector nog een ander voordeel. Het versterkt het onafhankelijke karakter van de certificatie. Het vermeende gebrek aan onafhankelijkheid is hét argument geweest, dat heeft geleid tot beëindiging van de rol van de KDD.

Lat steeds hoger

Een certificatie-instelling moet bovenal streng en stipt zijn in het toezicht, vindt Loman. Het gaat immers om kwaliteitsborging. "Onze ervaring is dat zo'n instelling strikt werkt volgens strakke richtlijnen."

Loman wil ook niet anders. "Dat is in het belang van je bedrijf," stelt hij. "Kwaliteit is markt. Wij leggen bewust de kwaliteitslat hoger dan de landelijke norm. Elk bedrijf dat zijn positie wil behouden, zal stelselmatig en kritisch zijn interne kwaliteitseisen moeten blijven beoordelen. Morgen moet altijd beter zijn dan vandaag. Je moet ook als sector elke dag opnieuw nadenken of je de borging op een nog hoger niveau kunt brengen. Hier ligt een gezamenlijk belang en dus een gezamenlijke verantwoordelijkheid via het Productschap Diervoeder. Met de kwa-

Ton Loman

liteitsstappen die tot nu toe gezet zijn, is de diervoedersector een heel eind in de goede richting. Met de wijze van certificatie zijn we er helemaal uit."

GMP-beleid

Daarbij komt dat de zogenaamde onaangekondigde audit een praktisch probleem vormt bij zeer veel kleinere bedrijven in verband met de mogelijke afwezigheid van de juiste persoon. Een suggestie zou kunnen zijn de tweede audit te reserveren voor die gevallen, waarbij de eerste audit te veel verbeterpunten opleverde.

Samenvattend: de fouragehandel onderschrijft voluit het belang van een gedegen borgingssysteem. Wel willen wij daar waar mogelijk een praktische invulling teneinde onnodige uitgaven te voorkomen en papiermassa's te beperken.

C.J. van Bloois
secretaris HISFA

Herziene logo's voor erkende bedrijven

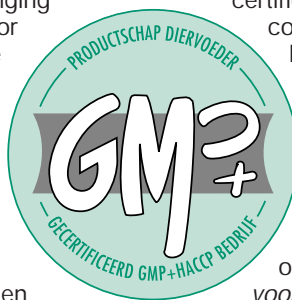
De collectieve beeldmerken van het Productschap Diervoeder zijn waar nodig aangepast aan het nieuwe certificatiesysteem. Door weglating van het woord 'door' en vervanging van het woord 'erkend' door 'gecertificeerd' (in de oude tekst: 'Door Productschap Diervoeder erkend...') passen de beeldmerken bij de nieuwe situatie, waarin onafhankelijke certificatie-instellingen de erkenningscertificaten verlenen.

Erkende bedrijven ontvangen een cd-rom met daarop alle herziene versies 2003 van de collectieve beeldmerken van het PDV. Het betreft de volgende vijf logo's: *GMP+*, *GMP*, *GMP Transport*, *HACCP*, *QC*. De logo's zijn beschikbaar in de volgende taal-

versies: Nederlands, Duits, Frans en Engels. Het logo *GMP+* is bovendien in het Spaans en Italiaans beschikbaar. Ondernemers aan wie een erkenningscertificaat is verleend, mogen het

collectieve beeldmerk in kwestie toepassen in hun eigen communicatie. De bedoeling is dat zij voortaan alleen nog gebruik maken van de herziene versies 2003. De vorige versies (er zijn er zelfs nog in omloop met de oude naam - *Produktschap voor Veevoeder* - van het

Productschap Diervoeder) zijn niet langer geldig. Op de cd (voor pc en Mac) staan de beeldmerken in zwart-wit en in de huisstijlkleur van het PDV (zowel zwart-wit met steunkleur als fullcolour).

'Gedeelde verantwoordelijkheid' thema jaarverslag PDV

Het thema van het pas verschenen jaarverslag 2002 van het Productschap Diervoeder is 'Gedeelde verantwoordelijkheid'. Het heeft betrekking op voeder- en voedselveiligheid. Zes vooraanstaande personen uit de keten van feed tot food geven hun visie op het thema. Hieronder volgen enkele citaten. Het jaarverslag 2002 is zolang de voorraad strekt verkrijgbaar bij het Productschap Diervoeder. Het is ook te vinden op www.pdv.nl

"Voedselveiligheid betekent: harde garanties geven dat de risico's zijn geminimaliseerd. Iedere partner in de keten heeft daarin zijn eigen, individuele verantwoordelijkheid. Iedere individuele participant in een keten zal duidelijk moeten maken dat hij zijn verantwoordelijkheid heeft genomen."

prof.dr.ir. M.J.M. Tielen

voorzitter Nevedi (Nederlandse Vereniging Diervoederindustrie)

"Voedselveiligheid mag je nooit bagatelliseren. De diervoederleverancier moet dezelfde inzet hebben als wij. Je moet het vertrouwen in elkaar kunnen uitspreken. De hele keten moet uitstralen dat het hem serieus is met de voedselveiligheid."

D. Halbesma

voorzitter Nepluvi (Vereniging van de Nederlandse Pluimveeverwerkende Industrie)

"Waar we onder andere vanaf moeten, is dat boeren zelf voer mengen. De productieketen moet bovendien korter. En er zijn veel strengere straffen nodig. Regels maken en controleren? Ja, maar je moet ook een goed sanctiebeleid hebben. De sanctionering is nog te zwak en te tolerant. Ook IKB moet wat dat betreft veel strenger."

ir. W.H.J.M. van Pelt

voorzitter COV (Centrale Organisatie voor de Vleessector)

"Slachterijen kunnen de voedselveiligheid mee sturen door van hun leveranciers te eisen dat de varkens onder

IKB-GMP zijn geproduceerd en ze kunnen er streng op controleren dat er geen stoffen van de negatieve lijst worden gevoerd. Ze moeten die eisen ook stellen aan buitenlandse varkens die in Nederland worden geslacht."

Chr. van Gisbergen

voorzitter vakgroep Varkenshouderij LTO Nederland

"De verantwoordelijkheid voor wat wij verkopen, ligt bij ons. Daarom leggen wij eisen neer bij onze leverancier. Vaak ligt, als er iets mis gaat met een product, de oorzaak aan het begin van de keten. Maar wij krijgen de eerste klappen, want de consument reageert onmiddellijk."

K.L. van den Doel

voorzitter CBL (Centraal Bureau Levensmiddelenhandel)

C O L O F O N

Feedback is een uitgave van het Productschap Diervoeder voor de diervoedersector en zijn omgeving. Oplage: ca. 55.000 exemplaren.

Samenstelling en productie:

PRLT, Zoetermeer
Productschap Diervoeder

Vormgeving:

Vincent Schepman

Beeld:

Hans Dijkstra, Engel Lameijer

Drukwerk:

Joh. Enschedé Amsterdam

Productschap Diervoeder

Postbus 29739
2502 LS Den Haag
T +31(0)70 370 85 03
F +31(0)70 370 82 90
E pdv@hpa.agro.nl
www.pdv.nl

"Voedselveiligheid is een kwestie van voortschrijdend in-zicht en voortschrijdende oordeelsvorming en de ontwikkeling van de organisatie om risico's goed onder controle te krijgen." "GMP+HACCP moet een geheel eigen plek krijgen in de wet- en regelgeving. Het borgingssysteem moet zo sluitend worden dat volstaan kan worden met toezicht op toezicht."

ir. J.F. de Leeuw

Directeur-Generaal Voedsel en Waren Autoriteit (VWA)

PDV scherpt diervoedercontrole aan

De beoordelings- en certificatiecriteria voor GMP+-erkende bedrijven worden aangescherpt. De criteria omschrijven hoe onafhankelijke certificatie-instellingen een integrale beoordeling van het kwaliteitssysteem, alsook tussentijdse en verlengingsaudits dienen te hanteren. Met de criteria worden ook de checklists vastgesteld, die een aanscherping van het controleregime betekenen. Een en ander is besloten door het bestuur van het Productschap Diervoeder.

Zo worden bevindingen opgedeeld in drie categorieën, waarbij categorie 1 de ernstigste tekortkomingen in het bedrijfsspecieke kwaliteitssysteem betreft. Wordt tijdens een al dan niet aangekondigde audit een tekortkoming in deze categorie ontdekt, dan kan een certificatie-instelling in het uiterste geval de GMP-erkenning onmiddellijk voor drie maanden opschorten. Het betreffende bedrijf moet dan binnen drie maanden de bevindingen aantoonbaar opheffen, waarna de schorsing kan worden opgeheven. Vervolgens wordt het bedrijf twaalf maanden lang op eigen kosten vier keer gecontroleerd, waarvan twee keer onaangekondigd. Van bedrijven die bij categorie 1-overtredingen er niet in slagen binnen de schorsingstermijn afdoende maatregelen te treffen, wordt de erkenning definitief ingetrokken.

Het bestuur wil op enkele punten, onder andere controle-intensiteit, nog nader advies inwinnen bij het daarvoor bestemde adviescollege. Op basis daarvan wordt in juni besloten of de huidige criteria moeten worden aangepast. De vaststelling van de beoordelings- en certificatiecriteria en de aanscherping van het controleregime zijn lessen die getrokken zijn uit de MPA-affaire van vorig jaar. Met de maatregelen verwacht het Productschap Diervoeder de effectiviteit van het GMP+-systeem te vergroten en daarmee de gehele dierlijke productieketen beter te kunnen beschermen tegen affaires.

